

Alsónémedi Hírmondó

XXV. évfolyam
Október 23. Ünnepi szám

Alsónémedi Nagyközség Önkormányzatának és Képviselő-
testületének ingyenes tájékoztató és kulturális folyóirata

„Üdv néked Ifjúság! Üdvözlégy magyar nép,
ki lángban és vérben születél meg újra
három nagy éjszakán vad ágyúdörgésben!
Melyik nép írta fel mostanában nevét
így, hogy aranyat adott kezébe Isten ujjá?
S mely nép beszélt így az önmaga nevében,
mint angyal, mikor a harsonát fújja?
Bús igájának fájára írja hát,
s mint annyiszor a megsárgult ezer évben
vérrel és vassal tanítja zsarnokát.”

(Sinka: István)

1956. október 23.

Emlékezzünk 1956 dicső Hőseire!

„A szabadság ott kezdődik, ahol megszűnik a félelem.” – írja 1956 őszén Bibó István. Alábbi irodalmi összeállításunk 1956 szabadságáról szól. Az élni akarás, az ifjúság fékezhetetlen szabadságáról. Arról a szabadságról, melyben nincs félelem, ahol méltósággal és önérzettel lehet élni. Reméljük, igen, merjük remélni gyermekeinknek ezt a szabad jövődőt, melyért 1956-ban a „pesti utcán folyt a vér...”

Fekete István nyílt levele Bécsben élő barátjához az Új Ember 1956. november 4-ei számában jelent meg. A kolozsvári egyetemista, Lászlóffy Aladár Pesten időzve éli át a nemzeti forradalmat. Ekkor születik a Vasárnap hajnal című verse. Gérecz Attila, a forradalom ifjú mártírköltője megjárta Rákosi börtöneit, 1956. október 30-án szabaddult, november 4-én érte a halálos golyó, miután A Rókus kórháznál kilőtt két orosz tankot. Wass Albert a száműzöttek keserű kenyerét ette hosszú évtizedekig, hiába remélte, soha nem térhetett haza a szabad Magyarországra.

Fekete István: Levél Bécsbe

Kedves Vilmos!

Ma október 31-e van. Ezerkilencszázötvenhat október harmincegyediké, reggel négy óra. Korán kelő vagyok, de levelezni még én sem szoktam hajnalban, ma mégis úgy érzem, ezen a napon maradhat minden, első ez a levél, aminek gondolatai agyonnyomnának, ha el nem küldeném őket neked.

Éjszakai sötétség van odakint, s az ablakom fekete üvege mögött alszik a Város. Engedd meg, hogy nagybetűvel írjam ezt a szót, de ha lenne piros ceruzám, azzal írnám, mert egy hét óta ünnep van a szívemben, piros betűs, szent ünnep, ha erre a városra gondolok, amit sohse szerettem. Emlékszel ugye, mondtam is ezt neked, amikor ott ültünk a Schwarzenberg Caffeehaus páholyában, s arról panaszkodtam, hogyha mi már nem leszünk, ha a mi generációnk mögött becsukódik a nagy ajtót. Nem lesz, aki továbbvigye azt a lángot, amit te megőriztél Prsemyslben, s utána Szi-

bériában, s amit én félvakon is jobban láttam, őriztem, s úgy látszott: vakok előtt lobogtattam, akik amúgy sem törődtek vele. Akkor, ott a kávéházban azt mondtam neked: nincs fiatalságunk, s ami van, mintha semmi közünk nem lenne hozzá, mintha nem a mi vérünk lenne, mintha magában hordaná a beláthatatlan rabság lokálgözbe fojtott rettenetes reménytelenségét.

És Vilmos, ahogy most kinézek az ablak sötét tükrén, és látom a villanylámpák elszórt csillagait, elfutja a szemem a könny, és bocsánatot kérek ettől a fiatalságtól, akik ezen a héten nem magyar, de világtörténelmet írtak fiatal vérükkel. Bocsánatot kérek, és nem törődöm most azzal sem, hogy nem értem az egészet, de nem is törődöm vele, hogy értem vagy nem értem, nem akarok emberi értelemben büszke se lenni, csak a férfikönnyeket morzsolgatom, a mérhetetlen gyász és felfoghatatlan dicsőség imádságos olvasószeimeit. Akkor, amikor úgy éreztem, hogy semmi közünk Hozzájuk, mégis igazam volt, mert valóban nincs közünk hozzájuk, olyan mérhetetlen magasságban vannak felettünk, a készülés és hallgatás, a bátorság és halálba menés olyan csodálatos dicsfényében, amire nincs szó, s amely előtt csak leborulhat minden latolgató értelem.

Hogy mi szülte és hol volt ez bennük elrejtve, Vilmos, nem tudom, és ha visszagondolok a mi száj jártató nagyhangú, ragyogó fiatalságunkra, elszörnyűködve látom ezeknek a fiataloknak néma értékét, amire lehet építeni, mert a mienkre nem lehetett.

A lelkünk, Vilmos, hol volt a lelkünk, amiről olyan szépen szavaltunk, az eszünk, amit olyan szépen villogtattunk, hogy elvesztettünk mindent. Ők nem beszéltek, nem szavaltak, csak készültek, éheztek, dolgoztak, harcoltak, és meghaltak, és visszanyertek mindent.

Te ott voltál Prsemyslben, és láttál hősokeket. Láttál bakákat és tűzereket meghalni a monarchiáért, egy távoli valamiért, ami talán csak egy fegyelmezett közösségi érzés volt, láttad Tamásy altábornagyot egy utolsó rohamban egy szál lovaglópálcával vezetve az utolsó rohamot, de mindez céltalan bátorság és céltalan vérhullatás, oktalan hősködés ahhoz képest, ami az elmúlt héten Budapesten történt.

Itt nem voltak altábornagyok, itt nem volt stratégia és taktika, itt csak halálba menő tizen-négy-húszéves gyerekek voltak, lányok is, akik betelven egy istentelenség szörnyű ürességével, a jelszavak csatornalevesével, a hazugság emészthetetlen maszlagával nekimentek felborítani a hegyet, megfordítani a történelmet, eszméletlen céltudatossággal élni vagy meghalni. És felborították a hegyet, és megfordították a történelmet, és győzelmesen

Wass Albert: A bujdosó imája

Uram, ki fönt az égben lakozol a fényességben, gyűjtsd föl szent tüzedet az emberek szívében. Az emberek agyára áraszd el bölcsességed. Értsék meg valahára mi végből van az élet. Arasznyi kis idő csak, mely ajtódig vezet. De előre csak a jó visz, a gonosz visszavet. Legyen megint az ember képedre alkotott! Utálja meg már egyszer mit maga alkotott. Romlandó kincsekért ne törje magát senki. Igyekezzenek helyettök jobb kincseket szerezni. Jó tettek nyugalmát. Derűt és békességet. Mit el nem fúj az orkán s rontó tűz meg nem éget. Gőgből és gyűlöletből mindent, mit fölálalt: vedd ki Uram kezéből a keserű pohárt. Rémségek éjszakáját váltsd föl virradatra. Az emberi világot szebbre és igazabbra. Hogy törvények közt az első a szeretet legyen. Üljön jóindulat a kormány székeken. Az igazság előtt hajoljon meg a fegyver s élhessen szabadon e földön minden ember. És legyen egy akol. És egy legyen a pásztor. Növelj pásztorbotot virágzó rózsafából. S ha mindeneket szépen elrendeztél ekképpen: a népek közt, Uram nekem is van egy népem. Ha érdemét kegyednek a szenvedéssel méred, úgy egynek sincsen annyi szent jussa, mint e népnek. Mások bűnéért is őt verte ostorod.

Sok súlyos nagy keresztet szó nélkül hordozott. Legjobb fiait vitte mindég a Golgotára s jótettének soha, csak bűnének volt ára. Uram, adj békességet a Kárpátok között! Sehhol még földet annyi könny s vér nem öntözött. Sehhol még annyi színes nagy álom nem fakadt s árva prófétáid sehhol sem voltak. Sehhol annyi virág és sehhol annyi bánat. Szeresd jobban, Uram, az én szegény hazámat! Bár megtagadta tőlem a békét s kenyeret: engem sújtasz, Uram, amikor őt vered. Mert népem. Fajtam. Vérem! Fájdalma bennem ég! Szánd meg Uram Isten Attila nemzetét. Adj békés aratást sok vérvetés nyomán. Nyugodjék meg kezéd gondverte otthonán. S ha áldásod e földön elért kicsinyt, nagyot: jussak eszedbe én is, ki bujdosó vagyok. A Kárpátok alatt, ahol apáim éltek, rendelj ki nekem is egy csöndes menedéket. Csak akkora legyen, hogy elférjek én s a béke. Nézzen az ablakom patakra, fára, rétre. Kenyér mellé naponta jusson egy szál virág s láthassam, amint Téged dicsér egy új világ... Uram, ki fönt az égben lakozol fényességben, hallgasd meg kegyesen, hallgasd meg könyörgésem.

élve maradtak. Élve maradtak elsősorban azok, akiknek testük meghalt, mert örökké élnek az örökkévalóban és a nemzet szívében, és élve maradnak a többiek, akik talán csak most eszmélnék ájult boldogságban a kitarult messzeség, a testi és lelki szabadság, a végtelenség szemléletében. Ezerkilencszázötvenhat október harmincegy. Most jön fel a nap, a világosság véres ostyája s én összeteszem a kezem, mert nem tudok már írni. Nem lehet semmit sem tenni, csak a holtakért és az élőkért, az egész Magyarországért, imádkozni, imádkozni...

(Új Ember, 1956. november 4.)

Lászlóffy Aladár: Vasárnap hajnal

Most tankok tördelték ki a körúton a fákat. Jó, ne legyenek fáink. Jók lesznek a barikádnak. Nekimentek tankkal, omlott a kő, a háznak. Jó, nem lesznek házaink. Jók lesznek barikádnak. A feldőlt villamosok közé ágyúkat ásnak. Jó, nem lesznek utcáink! Jók lesznek barikádnak. Páncéltörővel esnek neki a babaágnak. Golyósorozatok a testükből lerágnak. Jó, nem lesznek testeink. Jók lesznek barikádnak. Mind barikádok leszünk rom-földünk szíve elé S majd kaszás csontvázak állnak ránk s védnek, vágnak... (Budapest, 1956. november 4-15.)

Gérecz Attila: Így bocskorosan

Így bocskorosan úgy-e megnevettek, hogy márványt törni hegynek indulok? A számon pimasz mosolygás a jelszó, füttyöm csibészes: én is feljutok!

Nincs tömött zsákom s hegymászó botom, segítő kezét tán egy társ sem ad, de vihart-oldó déli szél kölyökfejemre borzol lágy barackokat!

S a hegytetőn majd minden mezt lehántva, én is kacagva szélnek öltözök, karjukra fűznek mind a fénynyalábok s eltáncolunk a fejetek fölött!

Így bocskorosan úgy-e megnevettek, hogy márványt törni hegynek indulok? A számon pimasz mosolygás a jelszó, füttyöm csibészes: én is feljutok! (1956. október 30.)

Összeállította: Bálint István János

MEGHÍVÓ

1956. október 23.

Tisztelettel meghívjuk az 1956-os forradalom és szabadságharc 59. évfordulója alkalmából rendezett községi megemlékezésünkre, az azt követő koszorúzásra és fáklyás felvonulásra.

Helyszín:

**Halászy Károly Művelődési Ház
Alsónémedi, Dózsa György tér 2.**

Időpont:

2015. október 23. 18 óra

Megemlékező beszédet mond:

**Hajdú Zsolt, a pesterzsébeti Kossuth Lajos Gimnázium ig. helyettese, Duna-
haraszi Önkormányzat Kulturális és Oktatási Bizottságának elnöke**

A nemzeti ünnep tiszteletére műsort adnak általános iskolánk nyolcadik osztályos tanulói, felkészítő pedagógusok: Szlovicsák Imre, Balog Mária

Megjelenésére feltétlenül számítunk!

Alsónémedi Nagyközség Önkormányzata